

Uchwała Nr I/4/07
Rady Gminy w Chodzieży
z dnia 14 lutego 2007 roku

w sprawie uchwalenia "Programu usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest na terenie gminy Chodzież"

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. Nr 142 z 2001, poz. 1591, ze zmianami) oraz art.18 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (tekst jednolity z dnia Dz.U z 2006 roku Nr 129, poz.902)

Rada Gminy w Chodzieży uchwala, co następuje:

§ 1. 1 Uchwala się "Program usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest na terenie gminy Chodzież na lata 2007-2032 " stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Chodzież.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

P R O G R A M

**USUWANIA I UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW
ZAWIERAJĄCYCH AZBEST**

NA TERENIE GMINY CHODZIEŻ

Chodzież , dnia 14 LUTY 2007 R.

Spis treści

- 1. Wprowadzenie.**
- 2. Charakterystyka azbestu i wyrobów zawierających azbest.**
- 3. Podstawa opracowania.**
- 4. Skala problemu w gminie Chodzież.**
- 5. Kierunki działań zmierzających do usunięcia wyrobów zawierających azbest.**
- 6. Szacowane koszty realizacji programu.**
- 7. Zasady finansowania.**
- 8. Harmonogram realizacji zadania.**
- 9. Podsumowanie.**

1. Wprowadzenie

Azbest - minerał znany od stuleci ze względu na swoje właściwości takie jak: niepalność na czynniki chemiczne, wysoka wytrzymałość mechaniczna i łatwość łączenia się z innymi materiałami, były stosowane już od starożytności.

Przemysłowe wykorzystanie datuje się na początek XX wieku, maksimum wykorzystania azbestu to lata 70-te i 80-te XX wieku. W tym czasie wydobywano nawet do kilku milionów ton tego minerału rocznie.

W szczytowym momencie azbest wchodził w skład ponad 3000 produktów. W Polsce największe zastosowanie miały wyroby z azbestocementu (zawierające 10-15 % azbestu), a w szczególności płyty azbestowo-cementowe faliste (czyli popularny eternit), które były stosowane jako pokrycia dachowe, głównie na terenach wiejskich.

W mniejszym stopniu azbestocement stosowany był do produkcji m.in. rur służących do wykonywania instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych oraz do budowy przewodów kominowych i zsyków.

Szacuje się, że na terenie całego kraju znajduje się 15,5 mln ton wyrobów (w Wielkopolsce szacuje się około 1 mln ton) zawierających azbest, z czego przeważająca większość to płyty azbestowo-cementowe (ok. 1,4 mld m²)

Program rządowy przewiduje, że całkowita likwidacja azbestu zakończy się w roku 2032. Do tego czasu wszystkie elementy azbestowe mają się znaleźć się na odpowiednio przygotowanych składowiskach. Azbest przechowywany w należytych warunkach nie stanowi, bowiem zagrożenia dla ludzi.

W Wielkopolsce znajduje się obecnie jedno składowisko spełniające wymogi przechowywania niebezpiecznych odpadów azbestowych w Trzemesznie. W zakładzie tym przez lata produkowano pokrycia dachowe i inne materiały budowlane zawierające azbest. Ponadto składowanie może odbywać się w Zakładzie utylizacji odpadów w Koninie, w którym przygotowano specjalną kwaterę dla odpadów azbestowych.

Pierwsze prognozy opracowane przez specjalistów przewidują, iż w pierwszym etapie do roku 2012 w Wielkopolsce przewiduje się usunięcie 355 tys ton wyrobów azbestowych.

Pomyślna realizacja tych zamierzeń w dużym stopniu zależy jednak od zaangażowania właścicieli.

2. Charakterystyka azbestu i podstawowe właściwości

Azbest to grupa minerałów włóknistych. Chorobotwórcze działanie powstaje w wyniku wdychania włókien zawieszonych w powietrzu. Dopóki włókna nie są uwalniane do powietrza i nie następuje ich wdychanie, wyroby z udziałem azbestu nie stanowią zagrożenia dla zdrowia.

Do wykonywania pokryć dachowych oraz elewacji budynków i obiektów budowlanych powszechnie były stosowane wyroby azbestowo - cementowe w

postaci płyt falistych, płaskich prasowanych oraz płytek "karo". Jako "wyroby twarde" nie stwarzają zagrożenia dla zdrowia ludzi związanego z emisją włókien do powietrza. Problem szkodliwości takich wyrobów zaczyna istnieć z chwilą pojawienia się jakichkolwiek uszkodzeń..

Na naruszenie struktury płyt, duży wpływ mają warunki klimatyczne oraz zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego czynniki te powodują, iż dochodzi do erozji płyt, tworzenia się na powierzchni wżerów, odpryskiwania warstw materiału zawierającego azbest w mniejszym stopniu pękania płyt .

Następstwem uszkodzeń jest uwalnianie się włókien azbestowych do powietrza tym samym stanowi to zagrożenie dla ludzi narażonych na kontakt z uszkodzonymi pokryciami.

Wobec uznania szkodliwego wpływu włókien azbestu na człowieka w latach 90-tych ubiegłego wieku wprowadzono zakaz jego stosowania.

3. Podstawa opracowania

W polskim prawodawstwie problem azbestu pojawił się znacznie później aniżeli w prawie europejskim - w wyniku wprowadzenia 19 czerwca 1997 r. ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U.nr 101, poz. 628 ze zm.) . Weszła ona w życie 28 września 1997 r., celem jej było wyeliminowanie produkcji i stosowania wyrobów zawierających ten minerał. Problem ten reguluje także art. 160 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2001 r. nr 62, poz.627 z późn. zm.)

Minister Gospodarki stosownymi rozporządzeniami ustalił zasady użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest (rozporządzenie z dnia 2 kwietnia 2004 (Dz.U.Nr71, poz.649

Opracowanie programu usuwania wyrobów zawierających azbest wynika bezpośrednio z art. 162 ustawy Prawo ochrony środowiska, stwierdzającego, że " wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska podlegają sukcesywnej eliminacji".

14 maja 2002 roku Rada Ministrów przyjęła "Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski".

"Program... " ujmuje i podkreśla zasadę, że wyroby nieuszkodzone i w dobrym stanie technicznym mogą być wykorzystywane do roku 2032 .

Odnosząc się do warunków polskich można określić, że 30 lat użytkowania szarej niemalowanej płyty dachowej czy malowanej płyty elewacyjnej stanowi graniczny okres jej bezpiecznego użytkowania.

Przy nałożonym okresie usuwania do roku 2032, wiele z tych wyrobów przekroczy wszelkie normy i granice bezpiecznego użytkowania.

4. Skala problemu w gminie Chodzież

Wyroby zawierające azbest znajdujące się na terenie gminy Chodzież to w przeważającej ilości pokrycia dachowe i jest to podstawowy problem w tym zakresie.

Na podstawie posiadanego rejestru - ilość wyrobów zawierających azbest to 570 ton pokrywających ok.140 dachów na budynkach mieszkalnych i gospodarczych.

W poszczególnych wsiach ilości stosowanych wyrobów obrazuje poniższa tabelka:

Lp.			kwota za utylizację
1	Stróżewo	180	144,0
2	Stróżewice	108	86,4
3	Oleśnica	10	8,0
4	Nietuszkowo	57	45,6
5	Milcz	58	46,4
6	Studzieniec	6	4,8
7	Kamionka	8	6,4
8	Zacharzyn	25	20,0
9	Rataje	116	92,8
	RAZEM	568	454,4

5. Kierunki działań zmierzających do usunięcia wyrobów zawierających azbest.

Przyjmuje się, iż okres likwidacji wyrobów będzie długofalowy, znaczącym ograniczeniem będą środki finansowe, zmian pokrycia to nie tylko utylizacja szkodliwych wyrobów ale i nowe pokrycie dachu, a to już jest znaczny wydatek.

Przyśpieszenie procesu usuwania azbestu wymaga pomocy właścicielom budynków, na których wyroby zostały zamontowane.

Na dzień dzisiejszy brak jest konkretnych zewnętrznych źródeł finansowania tych przedsięwzięć, stąd gmina przy współudziale powiatu będzie dofinansowywać koszty utylizacji tych wyrobów.

6. Koszty realizacji programu

Wstępne koszty ustalone na podstawie posiadanych danych ilościowych należy szacować na kwotę ok. 450 tyś zł.

W kwocie tej mieszczą się koszty rozbiórki i końcowej utylizacji, na dzień dzisiejszy należy przyjąć, iż koszt utylizacji odpadu zawierającego azbest to 0,80 zł/1kg.(wyliczona kwota wynika z nadsyłanych przez firmy ofert).

Kwotę tę należy uznać za szacunkową gdyż dane przekazane gminie niejednokrotnie nie będą odpowiadały rzeczywistości, dlatego należy założyć wzrost lub obniżkę w granicach 20 %, dochodzą do tego nieruchomości, których właściciele dotychczas nie przekazali informacji to następne 30% co daje około 800 ton.

Wysokie koszty zastąpienia wyrobów budowlanych zawierających azbest innymi, bezpiecznymi spowoduje rozłożenie procesu usuwania na wiele lat. Przyjmując opcję optymistyczną, że w ciągu roku uda się usunąć ok. 50 ton(co daje rocznie kwotę 40 tyś zł) to w ciągu 16 lat problem przestanie istnieć.

7. Zasady finansowania

Właściciel, lub użytkownik obiektu budowlanego, w którym zastosowano wyroby zawierające azbest powinien złożyć do Urzędu Gminy stosowny wniosek zawierający:

- 1/ dane adresowe położenia obiektu,*
- 2/ potwierdzenie prawa własności do nieruchomości,*
- 3/ umowę cywilnoprawną z wykonawcą,(demontaż może przeprowadzić wyłącznie przedsiębiorca posiadający stosowne w tym zakresie zezwolenia na gospodarowanie tego typu odpadami niebezpiecznymi).*
- 4/ określenie przewidywanego terminu rozpoczęcia i zakończenia prac,*
- 5/ określenie ilości wytworzonych odpadów zawierających azbest.*
- 6/ podpis wnioskodawcy.*

1. Dofinansowaniem ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki wodnej będą objęte zadania służące ochronie środowiska tj. utylizacja odpadów powstałych przy wymianie i likwidacji pokryć dachowych na

obiektach budowlanych, z wyłączeniem obiektów, w których prowadzona jest działalność gospodarcza (nierolnicza)(propozycja)

2. Dofinansowanie mogą uzyskać osoby fizyczne będące właścicielami bądź użytkownikami obiektów budowlanych na terenie gminy Chodzież.

3. Koszty demontażu i utylizacji przejmuje na siebie gmina.

4. Wnioski rozpatrywane będą wg kolejności wpływu do wysokości środków przeznaczonych w danym roku na ten cel kwoty 40 tyś w roku.

5. Wnioskodawca zobowiązany jest do zgłoszenia do komórki ochrony środowiska Urzędu Gminy terminu rozpoczęcia i przypuszczalnego zakończenia prac celem ustalenia terminu odbioru odpadów.

8. Harmonogram realizacji zadania

L.p	Nazwa zadania	Okres realizacji	koszty
1	Opracowanie regulaminu dofinansowania działań polegających na usunięciu i unieszkodliwianiu wyrobów zawierających azbest z budynków	I kwartał 2007	Praca własna pracownika Urzędu bez celowych nakładów finansowych
2	Działania informacyjne i edukacyjne skierowane do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest	2007-2032	praca własna pracownika Urzędu i sołtysów
3.	Coroczna aktualizacja bazy danych o obiektach zawierających azbest	2007-2032	praca własna Urzędu i sołtysów
4	Odbiór odpadów zawierających azbest z nieruchomości, przez firmę wyłonioną w drodze przetargu przez gminę	2007-2009	40.000 zł rocznie
5	Odbiór odpadów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych i innych	2010-2032	w miarę uchwalonych środków przez Radę Gminy
6	Monitoring i oceny realizacji programu	2007-2032	praca własna-raz w roku

Program realizowany i monitorowany będzie przez pracownika ochrony środowiska Urzędu Gminy przy współpracy sołtysów i radnych. Aktywność osób

bezpośrednio odpowiedzialnych za realizację programu będzie mieć wpływ na powodzenie programu.

9. Podsumowanie

Pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on elementem struktury wielu obiektów jako materiał wbudowany przez wielu laty. Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo zaczyna się pojawiać w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, na skutek, czego mogą one stać się niebezpieczne będąc źródłem emisji włókien azbestowych do powietrza.

Bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i przeglądu z oceną stanu technicznego wyrobów, oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Pozwoli to na uzyskanie pełnej wiedzy na temat i podejmowanie przez jednostki samorządowe skutecznych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów w usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu.

Istotna jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonywanie tych prac przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy, pozwoli wyeliminować zagrożenie wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia.

Z tego też względu jednym z głównych celów niniejszego programu jest przybliżenie społeczeństwu problematyki bezpiecznej eksploatacji i usuwania tych wyrobów.

Zaproponowana w programie forma dofinansowania dla właścicieli obiektów stawia jako warunek pomocy, spełnienie wszystkich wymogów formalnych dotyczących informowania o tych wyrobach oraz prowadzenia prac przy usuwaniu azbestu.

Ważne jest upowszechnienie programu co w konsekwencji skutkowało będzie podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem azbestu, a w dalszej kolejności pozwoli na wyeliminowanie jak największych ilości tych niebezpiecznych wyrobów co jest celem programu.